

SZABÓ SÁNDOR

Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

Történelem MA

sanyi1126@gmail.com

Emlékek a második világháborúból

Előadásomban szülővárosom, Kunszentmárton második világháborús szerepvállalásáról kívánok beszélni. Világháborús emlékeket ismerhetünk meg földijeim visszaemlékezéseiből, leveleiből. Egyesek szerb területeken, míg mások a Don-kanyarban harcoltak az életben maradásért: *„Nem az orosz hadsereg tette tönkre a második magyar hadsereget, hanem a hideg. Tél tábornok.”* Volt, aki néhány hónapnyi hadifogságot élt át, de akadt olyan is, akinek évekig jutott osztályrészül a szenvedés. Pásztor István Franciaországban volt fogságban, a Bretagne-félszigeten, ahol egy francia gazdához került dolgozni, itt minden hónap ellenőrizték őt. Sokszor volt szomjas és éhes. Egy *„jászolban”* tudott aludni, még takarót sem kapott. *„Ha nem dolgozom azt mondta, belém vágja a vasvillát.”* Balogh István: *„Székesfehérváron volt egy óriási gyűjtő. 80 ezren voltunk. ... Naponta kaptunk kétszer enni, kukoricakását.”*

Koncz Gábor emlékeiben így élt a második világháború egy 2016-os interjúbán: *„Érsekújvárt nagyon lebombázták... a mozdonyok kereke az égnek állt. ... 1945 április 20-án estem fogságba. Hallottuk, hogy a németek nagyon ünnepelnek. Hát akkor volt Hitler születésnapja.”*

A visszaemlékezésekből megnyilvánul mindaz, amin a veteránok végigmentek: szenvedés, fájdalom, a túlélés vágya, hazaszeretet és a honvágy. Csak néhány azok közül az érzések közül, melyek ott kavaroztak emlékeikben. Sajnos rengeteg honfitársuk nem léphetett többé a magyar golgota porába.